

68.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU SA ADMINISTRATIVNIM SPORAZUMOM O SPROVOĐENJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

("Sl. list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 14/11 od 11.11.2011)

Proglašavam Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom o sprovođenju Sporazuma između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2011. godini, dana 1. novembra 2011. godine.

Broj: 01-1266/2
Podgorica, 08.11.2011. god.

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 i člana 91 stav 2 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2011. godini, dana 1. novembra 2011. godine, donijela je

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU SA ADMINISTRATIVNIM SPORAZUMOM O SPROVOĐENJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom o sprovođenju Sporazuma između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju, potpisani 8. oktobra 2010. godine u Ljubljani, u originalu na crnogorskom i slovenačkom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma i Administrativnog sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i slovenačkom jeziku glasi:

SPORAZUM

IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE SLOVENIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Crna Gora i Republika Slovenija (u daljem tekstu: države ugovornice), u namjeri da urede međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja, zaključuju sljedeći sporazum:

DIO I

OPŠTE ODREDBE

Član 1 Definicije pojmove

(1) U ovom sporazumu izrazi znače:

1. teritorija
 - za Crnu Goru - teritorija Crne Gore,
 - za Republiku Sloveniju - teritorija Republike Slovenije;
 2. državljanin
 - za Crnu Goru - državljanina Crne Gore,
 - za Republiku Sloveniju - državljanina Republike Slovenije;
 3. pravni propisi
 - zakone i druge propise koji se odnose na oblasti navedene u članu 2 stavu 1 ovog sporazuma;
 4. nadležni organi
 - za Crnu Goru - ministarstva nadležna za pravne propise iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma,
 - za Republiku Sloveniju - ministarstva nadležna za pravne propise iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 5. nosilac
 - zavod, fond ili organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 6. nadležni nosilac
 - nosioca kod koga je lice osigurano na dan podnošenja zahtjeva za davanje ili uslugu ili od koga ima ili bi imalo pravo na davanje ili uslugu;
 7. organi za vezu
 - organe ovlaštene za neposredne kontakte za efikasnije sprovođenje ovog sporazuma;
 8. osiguranik
 - lice koje je osigurano prema pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 9. član porodice
 - lice koje je kao takvo određeno ili priznato prema pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 10. period osiguranja
 - period plaćanja doprinosa i sa njim izjednačeni periodi i drugi periodi koji se kao takvi priznaju prema pravnim propisima država ugovornica;
 11. prebivalište
 - mjesto u kojem se lice nastani sa namjerom da u njemu stalno živi i u kojem je prijavljeno u skladu sa odgovarajućim pravnim propisima;
 12. boravište
 - mjesto na teritoriji jedne države ugovornice, gdje se privremeno zadržava ili boravi lice koje ima stalno prebivalište na teritoriji druge države ugovornice;
 13. davanje
 - novčano davanje prema pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 14. usluga
 - zdravstvena usluga, uključujući ortopedska i druga pomagala prema pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;
 15. hitne zdravstvene usluge
 - usluge koje nije moguće odložiti a da pri tom ne bi bilo ugroženo zdravlje ili život lica.
- (2) Drugi izrazi u ovom sporazumu imaju značenje određeno pravnim propisima svake od država ugovornica.

Član 2

Pravni propisi na koje se sporazum odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi na:

crnogorske pravne propise o:

- 1) zdravstvenoj zaštiti i obaveznom zdravstvenom osiguranju,
- 2) novčanoj naknadi za vrijeme porodiljskog odsustva,
- 3) obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju i
- 4) osiguranju za slučaj nezaposlenosti;

slovenačke pravne propise o:

- 1) zdravstvenoj zaštiti i obaveznom zdravstvenom osiguranju,
- 2) roditeljskim naknadama,
- 3) obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju i
- 4) osiguranju za slučaj nezaposlenosti.

(2) Ovaj sporazum odnosi se i na sve pravne propise kojima se mijenjaju ili dopunjaju pravni propisi iz stava 1 ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se ne odnosi na pravne propise o drugim sistemima socijalnog osiguranja, niti na novo uvedene oblasti socijalnog osiguranja, kao ni na sisteme koji se odnose na žrtve rata i njegove posljedice.

Član 3

Lica na koja se sporazum primjenjuje

Ovaj sporazum primjenjuje se na:

- 1) lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili obiju država ugovornica,
- 2) druga lica koja ostvaruju prava na osnovu osiguranja lica navedenih pod tačkom 1 ovog člana.

Član 4

Jednaki tretman u primjeni pravnih propisa

Prilikom primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, državljanji druge države ugovornice su izjednačeni sa njenim državljanima, ukoliko ovim sporazumom nije drukčije određeno.

Član 5

Isplata davanja

(1) Ukoliko ovim sporazumom nije drukčije određeno, penzije i druga davanja na koja lice ima pravo prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ne mogu se umanjiti, izmijeniti, zamrznuti, oduzeti ili zaplijeniti zbog toga što korisnik ima prebivalište ili boravište na teritoriji druge države ugovornice.

(2) Davanja ostvarena prema pravnim propisima jedne države ugovornice, isplaćuju se korisniku sa prebivalištem u drugoj državi ugovornici.

(3) Državljanima druge države ugovornice koji imaju prebivalište u trećoj državi prva država ugovornica isplaćuje penzije i druga davanja pod istim uslovima kao i svojim državljanima.

(4) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana ne odnose se:

u Crnoj Gori na:

- najnižu penziju,
- naknadu pogrebnih troškova i
- naknadu za slučaj nezaposlenosti;

u Sloveniji na:

- zaštitni dodatak,
- dodatak za pomoć i njegu,
- novčane naknade koje primaju lica u vezi sa invaliditetom,
- državnu penziju,

- oskrbninu,
- invalidninu,
- pogrebninu,
- posmrtninu i
- novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti.

Član 6 **Izjednačenost pravnih činjenica**

Ako obavljanje djelatnosti koja donosi prihod ili obavezno osiguranje prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima pravno dejstvo na određena davanja iz socijalnog osiguranja, takva djelatnost ili obavezno osiguranje uzimaju se u obzir i ako se obavljaju ili sprovode prema pravnim propisima druge države ugovornice.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 7 **Opšte pravilo obaveznog osiguranja**

Na obavezno osiguranje zaposlenih lica i lica koja obavljaju samostalnu djelatnost, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice, na čijoj teritoriji se obavlja rad ili samostalna djelatnost, ako čl. 8 ili 9 ovog sporazuma nije drugčije određeno.

Član 8 **Upućena i druga lica**

- (1) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi svog zaposlenog na rad na teritoriju druge države ugovornice, na njega se do kraja 24. kalendarskog mjeseca nakon početka rada na teritoriji druge države ugovornice primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice kao da je i dalje zaposlen na teritoriji prve države ugovornice. Ako njegov rad treba da se produži za period duži od predviđenih 24 mjeseca, primjena pravnih propisa države ugovornice u kojoj poslodavac ima sjedište, uz saglasnost nadležnog organa države ugovornice u kojoj se rad obavlja, može se u izuzetnim slučajevima produžiti za najviše 24 mjeseca.
- (2) Lica koja obavljaju samostalnu djelatnost na teritoriji jedne države ugovornice i koja odu na teritoriju druge države ugovornice, radi obavljanja takve djelatnosti u kraćem periodu, ostaju osigurana prema pravnim propisima prve države ugovornice, ukoliko njihov boravak u drugoj državi ugovornici nije duži od 12 mjeseci. Ako navedena djelatnost iz nepredviđenih razloga traje duže od 12 mjeseci, primjena pravnih propisa prve države ugovornice, uz saglasnost nadležnog organa države ugovornice u kojoj se obavlja djelatnost može se u izuzetnim slučajevima produžiti za najviše 12 mjeseci.
- (3) Na putujuće osoblje poslodavca koji se bavi vazdušnim, drumskim ili željezničkim saobraćajem, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijoj teritoriji je sjedište poslodavca.
- (4) Na zaposlenog u poslovnicu ili stalnom predstavništvu poslodavca čije sjedište je na teritoriji druge države ugovornice primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijoj teritoriji je poslovница ili stalno predstavništvo.
- (5) Na posadu broda i druga lica koja su na njemu zaposlena primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.
- (6) Na lica koja obavljaju posao utovara i istovara broda, popravku ili nadzor broda u luci druge države ugovornice primjenjuju se pravni propisi države ugovornice kojoj pripada luka.
- (7) Na lica zaposlena u državnoj upravi i druge javne službenike koji su upućeni iz jedne države ugovornice u drugu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je uputila.

Član 9

Lica zaposlena u diplomatskim predstavništvima i konzulatima

- (1) Na zaposlene u diplomatskim predstavništvima i konzulatima, kao i na zaposlene kao privatna kućna posluga kod članova ovih predstavništava i konzulata, upućene u drugu državu ugovornicu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućeni.
- (2) Na zaposlene iz stava 1 ovog člana koji nijesu upućeni primjenjuju se pravni propisi države ugovornice u kojoj su zaposleni, a diplomatsko predstavništvo i konzulat, odnosno članovi tih predstavništava i konzulata koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju odredaba koje važe za poslodavca.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, zaposleni koji su državljeni države ugovornice čiji su diplomatsko predstavništvo i konzulat, mogu se u roku od tri mjeseca od dana zaposljenja opredijeliti za primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Član 10

Dogovor o izuzecima

- (1) Na zajednički zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca ili lica koje obavlja samostalnu djelatnost, nadležni organi država ugovornica mogu se dogovoriti o izuzecima od primjene odredaba čl. 7. do 9 ovog sporazuma, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.
- (2) Ukoliko za zaposlenog na osnovu stava 1 ovog člana važe pravni propisi prve države ugovornice iako je zaposlen na teritoriji druge ugovornice, primjenjuju se pravni propisi kao da je zaposlen na teritoriji prve države ugovornice.

DIO III

POSEBNE ODREDBE

Poglavlje 1

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Član 11

Sabiranje perioda osiguranja

Ako je za sticanje ili ponovno uspostavljanje prava iz zdravstvenog osiguranja potreban predhodno navršen određeni period, tada se periodi osiguranja koji se uzimaju u obzir prema pravnim propisima država ugovornica sabiraju, ukoliko se ne odnose na isti period.

Član 12

Ostvarivanje prava

- (1) Osiguranik koji je zdravstveno osiguran kod nadležnog nosioca jedne države ugovornice ima u toku boravka u drugoj državi ugovornici, pravo na hitne zdravstvene usluge.
- (2) Ukoliko je već došlo do osiguranog slučaja, lice koje je osigurano u jednoj od država ugovornica, može privremeno promijeniti mjesto boravka odlaskom na teritoriju druge države ugovornice. Za promjenu mesta boravka potrebna je prethodna saglasnost nadležnog nosioca koja može biti uskraćena iz zdravstvenih razloga. Saglasnost se može izdati i naknadno, ukoliko iz opravdanih razloga prethodno nije tražena. Za to vrijeme, osiguranik ostvaruje pravo na zdravstvene usluge prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj privremeno boravi, a na teret nadležnog nosioca.
- (3) Lica iz člana 8 st. 1, 2 i 7 i člana 9 ovog sporazuma ostvaruju usluge prema pravnim propisima države ugovornice u koju su upućena, a na teret nadležnog nosioca.
- (4) Za usluge veće vrijednosti (ortopedska i druga pomagala, duže bolničko liječenje) potrebna je

predhodna saglasnost nadležnog nosioca, osim ukoliko bi zbog odlaganja usluge bili ugroženi zdravlje ili život osiguranika.

- (5) Osiguranik koji je zdravstveno osiguran kod nadležnog nosioca jedne države ugovornice i koja mu je odobrila upućivanje na teritoriju druge države ugovornice na liječenje zbog njegovog zdravstvenog stanja, ostvaruje zdravstvene usluge prema pravnim propisima druge države ugovornice, a na teret nadležnog nosioca.
- (6) Davanja iz zdravstvenog osiguranja isplaćuje nadležni nosilac na svoj teret i prema svojim pravnim propisima.
- (7) Odredbe ovog člana primjenjuje se i na članove porodice osiguranika.

Član 13

Članovi porodice zaposlenih i lica koja obavljaju samostalnu djelatnost

Članovi porodice koji su zdravstveno osigurani kod nadležnog nosioca jedne države ugovornice, na njegov teret imaju pravo na usluge na teritoriji druge države ugovornice, ukoliko imaju тамо prebivalište. Obim, vrsta i način ostvarivanja usluga određuju se prema pravnim propisima nosioca mesta prebivališta, a trajanje prava i krug članova porodice prema pravnim propisima nadležnog nosioca.

Član 14

Korisnici penzije i članovi njihovih porodica

- (1) Korisnik koji prima penziju prema pravnim propisima obiju država ugovornica ima pravo na zdravstveno osiguranje prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj ima prebivalište.
- (2) Korisnik koji prima penziju samo prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, ima pravo na usluge prema pravnim propisima druge države ugovornice na teret nadležnog nosioca prve države ugovornice. U toku boravka na teritoriji prve države ugovornice taj korisnik i članovi njegove porodice imaju pravo na hitne zdravstvene usluge prema pravnim propisima i na teret nadležnog nosioca te države ugovornice.
- (3) Članovi porodice korisnika penzije koji su zdravstveno osigurani u jednoj državi ugovornici i imaju prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, imaju pravo na usluge na teret nadležnog nosioca.
- (4) Obim, vrsta i način ostvarivanja usluga određuju se pravnim propisima države ugovornice u kojoj imaju prebivalište, dok se krug članova porodice i trajanje prava određuje prema pravnim propisima nadležnog nosioca.

Član 15

Nosioci koji obezbjeđuju usluge

Usluge iz čl. 12, 13, 14, 16, 17 i 18. ovog sporazuma obezbjeđuje:

- u Crnoj Gori organizaciona jedinica Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, nadležna prema mjestu prebivališta ili boravištu osiguranika,
- u Republici Sloveniji organizaciona jedinica Zavoda za zdravstveno osiguranje Slovenije, nadležna prema mjestu prebivališta ili boravištu osiguranika.

Član 16

Naknada troškova

- (1) Troškove usluga naknađuje nadležni nosilac u stvarnom iznosu, osim administrativnih troškova.
- (2) Nadležni nosioci mogu da se dogovore i o drugčijem obračunavanju troškova.

Poglavlje 2 **POVREDA NA RADU I PROFESIONALNA BOLEST**

Član 17 **Povreda na radu i profesionalna bolest**

- (1) Osiguranik koji zbog povrede na radu ili zbog profesionalne bolesti ostvaruje pravo na usluge prema pravnim propisima jedne države ugovornice za vrijeme boravka na teritoriji druge države ugovornice ima pravo na usluge prema pravnim propisima koji važe za nosioca u mjestu boravišta osiguranika. Pri tom se primjenjuju odredbe člana 12 st. 2 i 4 ovog sporazuma.
- (2) Troškovi usluga naknađuju se u skladu sa odredbama člana 16 ovog sporazuma.

Član 18 **Povreda na putu do posla i sa posla**

Ukoliko osiguranik sa prebivalištem u jednoj državi ugovornica putuje na osnovu važećeg ugovora o zaposlenju radi obavljanja posla u drugu državu ugovornicu, bez prekida i najkraćim putem, i u toku putovanja u mjesto zaposlenja pretrpi povodu, nosilac druge države ugovornice obezbjeđuje odgovarajuće usluge i davanja prema svojim pravnim propisima o osiguranju za slučaj povrede na radu. Isto važi i za povodu koja se desila licu nakon vraćanja u državu prebivališta neposredno nakon isteka ugovora o zaposlenju, na osnovu kojeg je i bilo u drugoj državi ugovornici.

Član 19 **Davanje u slučaju profesionalne bolesti**

- (1) Ako u slučaju profesionalne bolesti treba uzeti u obzir pravne propise obiju država ugovornica, onda se davanje odobrava samo prema pravnim propisima one države ugovornice na čijoj teritoriji je osiguranik posljednji put obavljao posao koji može da prouzrokuje tu profesionalnu bolest, ukoliko osiguranik ispunjava uslove prema ovim pravnim propisima.
- (2) Ako je osiguranik u jednoj državi ugovornici već ostvario pravo na davanje zbog profesionalne bolesti, nadležni nosilac te države ugovornice mora i dalje obezbjeđivati davanje i u slučaju pogoršanja bolesti. Ako je osiguranik nakon ostvarivanja davanja u prvoj državi ugovornici, obavljao posao u drugoj državi ugovornici, kod kojeg postoji isti rizik za profesionalnu bolest zbog koje je već ostvario pravo na davanje, davanje po osnovu pogoršanja te bolesti obezbijeđuje nosilac druge države ugovornice.

Poglavlje 3

NOVČANA NAKNADA ZA VRIJEME PORODILJSKOG ODSUSTVA I RODITELJSKA NAKNADA

Član 20 **Novčana naknada za vrijeme porodiljskog odsustva i roditeljska naknada**

- (1) Lica koja prelaze iz jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu imaju pravo na novčanu naknadu za vrijeme porodiljskog odsustva ili roditeljsku naknadu prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj su bile osigurane u trenutku ostvarivanja tog prava, ukoliko ispunjavaju uslove koje za ostvarivanje tih davanja propisuju ta država ugovornica.
- (2) Ako je za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme porodiljskog odsustva ili roditeljsku naknadu prema pravnim propisima države ugovornice koja obezbjeđuje davanje potreban predhodni period osiguranja, po potrebi se sabiraju periodi osiguranja u državama ugovornicama, ukoliko se ne odnose na isti period.
- (3) Ako visina novčane naknade za vrijeme porodiljskog odsustva ili roditeljske naknade zavise od visine prethodne zarade korisnika i ako je korisnik navršio propisani period osiguranja u skladu

sa stavom 2 ovog člana, kao predhodna zarada uzima se u obzir samo zarada koju je korisnik ostvario u državi ugovornici koja obezbeđuje pravo na novčanu nadoknadu za vrijeme porodiljskog odsustva ili roditeljsku naknadu i to tako da se zarada u toj državi smatra kao zarada u cijelokupnom propisanom periodu.

- (4) Licu iz stava 1 ovog člana novčana naknada za vrijeme porodiljskog odsustva ili roditeljska naknada isplaćuje se u državi ugovornici koja je priznala pravo.

Poglavlje 4

STAROST, INVALIDNOST I SMRT

Član 21 Sabiranje perioda osiguranja

- (1) Ako je osiguranik navršio periode osiguranja prema pravnim propisima obje države ugovornice, kod sticanja, očuvanja ili ponovnog priznavanja prava na davanje, periodi osiguranja se sabiraju, pod uslovom da se ne odnose na isti period. U kojoj mjeri i kako se uzimaju u obzir periodi osiguranja određuje se prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj je osiguranik navršio te periode osiguranja, ukoliko ovim sporazumom nije drugče propisano.
- (2) Ako primenom stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na davanje, nadležni nosilac za državljane država ugovornica uzima u obzir i periode osiguranja navršene u trećim državama sa kojima su obje države ugovornice zaključile sporazume o socijalnom osiguranju ili socijalnoj sigurnosti, u kojima je predviđeno sabiranje perioda osiguranja. Ako je sa trećom državom sporazum zaključila samo jedna država ugovornica, nosilac te države ugovornice uzima u obzir za svoje državljane i periode osiguranja navršene u trećoj državi.
- (3) Periodi osiguranja navršeni u drugoj državi ugovornici uzimaju se u obzir samo u efektivnom trajanju.

Član 22 Utvrđivanje samostalnog davanja

Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje bez sabiranja perioda osiguranja, nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu perioda osiguranja koje uzima u obzir prema svojim pravnim propisima.

Član 23 Utvrđivanje srazmernog dijela davanja

Ako osiguranik ili član njegove porodice ispunjava uslove za davanje isključivo uzimajući u obzir član 21 ovog sporazuma, pravo na davanje utvrđuje se na sljedeći način:

- 1) nosilac svake države ugovornice će prema pravnim propisima koje primjenjuje utvrditi da li određeno lice sabiranjem perioda osiguranja, kako je određeno u članu 21 ovog sporazuma, prema tim pravnim propisima ispunjava uslove za priznavanje prava na davanje;
- 2) ako postoji pravo na davanje nosilac prvo izračunava teorijski iznos davanja koji bi trebalo da isplaćuje, ukoliko bi prema svojim pravnim propisima uzeo u obzir ukupan period osiguranja navršen prema pravnim propisima objiju država ugovornica i period osiguranja iz člana 21 stav 2 ovog sporazuma. Ako iznos davanja ne zavisi od dužine perioda osiguranja, on se uzima kao teorijski iznos;
- 3) na osnovu tog iznosa nosilac svake države ugovornice utvrđuje iznos koji je dužan da isplaćuje u srazmjeri između dužine perioda osiguranja navršenog prema njegovim pravnim propisima i ukupnog perioda osiguranja;
- 4) ako se prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, penzijskog osnova, osnovice osiguranja ili uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, penzijski osnov, osnovicu osiguranja ili

uplaćeni doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 24 Period osiguranja kraći od 12 meseci

Ako period osiguranja koji se uzima u obzir prema pravnim propisima jedne države ugovornice ne iznosi ukupno 12 meseci, prema njenim pravnim propisima se ne priznaje nikakvo davanje. Ovo ne važi ako prema tim pravnim propisima postoji pravo na davanje samo na osnovu tog perioda osiguranja. U tom slučaju nosilac druge države ugovornice kod sticanja, očuvanja ili ponovnog ostvarivanja prava na davanje i kod određivanja njegove visine, uzima u obzir samo taj period osiguranja za koji su plaćeni doprinosi, kao da je navršen prema pravnim propisima koje primjenjuje.

Poglavlje 5

DAVANJA ZA SLUČAJ SMRTI

Član 25 Davanja za slučaj smrti

Ako korisnik prima penziju prema pravnim propisima obje države ugovornice, na davanja za slučaj smrti primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice u kojoj je umrlo lice imalo prebivalište.

Poglavlje 6

NEZAPOSLENOST

Član 26 Sabiranje perioda osiguranja

Period osiguranja navršen obaveznim osiguranjem prema pravnim propisima jedne države ugovornice, u potrebnoj mjeri uzima se u obzir kod ostvarivanja prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako je nezaposleno lice u državi ugovornici u kojoj ostvaruje pravo na novčanu naknadu bilo obavezno osigurano za slučaj nezaposlenosti najmanje onoliko vremena koliko je predviđeno prema njenim pravnim propisima i ako pri tom nijesu prekršeni propisi o zapošljavanju stranaca. Periodi osiguranja navršeni u obje države ugovornice se sabiraju, ako se ne odnose na isti period.

DIO IV

RAZNE ODREDBE

Član 27 Sprovodenje sporazuma

- (1) Nadležni organi će administrativnim sporazumom, koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom, odrediti način njegovog sproveđenja.
- (2) Sporazumom iz stava 1 ovog člana nadležni organi će u cilju efikasnijeg sproveđenja i radi uspostavljanja jednostavne i brze saradnje između nosilaca obje države ugovornica odrediti organe za vezu.
- (3) Nadležni organi i organi za vezu država ugovornica, obavještavaće se međusobno o sljedećem:
 - 1) svim mjerama koje će usvojiti primjenom ovog sporazuma;

- 2) svim izmjenama pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma, a najkasnije u roku od 60 dana od njihovog stupanja na snagu.
- (4) U primjeni ovog sporazuma nadležni organi, organi za vezu i nosioci obje države ugovornice međusobno će se pomagati i postupati kao kod primjene svojih pravnih propisa. Ova pomoć je besplatna.
- (5) Nadležni organi, organi za vezu i nosioci obje države ugovornice mogu, u primjeni ovog sporazuma, međusobno uspostaviti neposredan kontakt, kao i sa zainteresovanim licima ili sa njihovim punomoćnicima.
- (6) Nadležni organi, organi za vezu i nosioci jedne države ugovornice ne smiju odbiti podnijete zahtjeve, druge podneske ili dopise zbog toga što su sastavljeni na službenom jeziku druge države ugovornice.
- (7) Ljekarske preglede koji se obavljaju radi sticanja prava prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a odnose se na lica sa prebivalištem ili boravištem na teritoriji druge države ugovornice obaviće, na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac u mjestu prebivališta ili boravišta tog lica. Ljekarske preglede koje je potrebno obaviti za sticanja prava prema pravnim propisima obje države ugovornice obavlja na svoj teret, nadležni nosilac u mjestu boravišta ili prebivališta tog lica.

Član 28 **Oslobađanje od plaćanja taksi i nadovjera**

- (1) Ako su prema pravnim propisima jedne države ugovornice pisani podnesci i isprave koja se prilaže zbog primjene ovih pravnih propisa, djelimično ili u cjelini oslobođeni plaćanja taksi, uključujući konzularne i administrativne takse, to oslobađanje se odnosi i na odgovarajuće pisane podneske i isprave koje se podnose prilikom primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa druge države ugovornice.
- (2) Dokumenta i isprave koje se podnose prilikom primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice službama druge države ugovornice, ne podliježu nadovjeri.

Član 29 **Podnošenje zahtjeva**

- (1) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja su radi primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice, podnijeta nadležnom organu ili nosiocu jedne države ugovornice, smatraju se zahtjevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnijetim nadležnom organu ili nosiocu druge države ugovornice.
- (2) Zahtjev za davanje, podnijet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice. To ne važi kada podnositelj zahtjeva izričito zahtijeva odlaganje ostvarivanja prava na davanja za slučaj starosti, prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- (3) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti u određenom roku organu, nosiocu ili drugoj nadležnoj službi te države ugovornice, mogu se podnijeti u istom roku organu, nosiocu ili drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice.
- (4) U slučajevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana organi odmah dostavljaju podnijete zahtjeve, izjave ili pravna sredstva neposredno ili posredstvom organa za vezu, odgovarajućem nosiocu druge države ugovornice.

Član 30 **Valuta i obračunski kurs**

- (1) Nosilac nadležan za isplatu davanja prema pravnim propisima jedne države ugovornice priznaje davanja u valuti koja važi u toj državi ugovornici.
- (2) Isplata davanja iz stava 1 ovog člana korisniku koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici,

vrši se u konvertibilnoj valuti (EUR).

- (3) Isplate među nosiocima država ugovornica vrše se u konvertibilnoj valuti (EUR).
- (4) Kod preračunavanja davanja u valutu druge države ugovornice uzima se srednji kurs koji važi na dan kada je nosilac doznačio davanje isplatnom organu, radi isplate u drugu državu ugovornicu.

Član 31 **Priznavanje izvršnih odluka**

- (1) Izvršne odluke nadležnih upravnih organa ili nosilaca jedne države ugovornice, te dokazi o zaostalim plaćanjima (isprave) ili drugim potraživanjima iz socijalnog osiguranja, te zahtjevi za povraćaj neopravdano primljenih davanja, priznaju se i u drugoj državi ugovornici.
- (2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa pravnim poretkom države ugovornice u kojoj treba da se prizna odluka ili isprava.
- (3) Na osnovu izvršnih odluka i isprava priznatih u skladu sa stavom 1 ovog člana sprovodi se izvršenje u drugoj državi ugovornici. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primenjuju kod izvršenja izdatih odgovarajućih odluka i isprava u drugoj državi ugovornici na čijoj teritoriji se sprovodi izvršenje. Primjerak odluke ili isprave mora da sadrži potvrdu o njenoj izvršnosti (klauzula o izvršenju).
- (4) Slovenija primjenjuje odredbe ovog člana u skladu sa obavezama koje proizilaze iz članstva u Evropskoj Uniji.

Član 32 **Preplaćeni iznosi davanja**

- (1) Nositelj jedne države ugovornice, koji je isplatio davanje u iznosu većem od onog koji korisniku pripada, može od nosioca druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih iznosa davanja koje treba da isplati korisniku zadrži preplaćeni iznos.
- (2) Preplaćeni iznos iz stava 1 ovog člana se direktno isplaćuje nosiocu koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Član 33 **Naknada štete**

- (1) Ako lice koje prema pravnim propisima jedne države ugovornice prima davanje za štetu nastalu na teritoriji druge države ugovornice prema čijim pravnim propisima to lice ima pravo na naknadu štete od trećeg lica, tada pravo na tu naknadu prelazi na nosioca prve države ugovornice prema njegovim pravnim propisima.
- (2) Ako je pravo na naknadu štete u vezi sa istovrsnim davanjima, po osnovu istog slučaja štete, prenijeto, u skladu sa stavom 1, nosiocima obje države ugovornice, treće lice može isplatiti cijelokupnu naknadu štete jednom ili drugom nosiocu, čime se oslobođa svoje obaveze. U međusobnom odnosu nosioci će namiriti svoja potraživanja srazmjerno davanjima koja isplaćuju.

Član 34 **Rješavanje sporova**

- (1) Sporove u vezi sa sproveđenjem ovog sporazuma nadležni organi rješavaće sporazumno.
- (2) Ako spor ne bude riješen u skladu sa stavom 1 ovog člana u roku od 6 meseci od prvog predloga za početak pregovora, predaje se arbitraži, o čijem sastavu i postupku će se dogоворити države ugovornice. Odluka arbitraže je za države ugovornice konačna i obavezujuća.

DIO V
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 35
Pravo na davanja

- (1) Ovaj sporazum se ne primjenjuje za sticanje prava na davanja prije njegovog stupanja na snagu.
- (2) Za utvrđivanje prava na davanja po ovom sporazumu uzima se u obzir i period osiguranja koji je prema pravnim propisima država ugovornica navršen prije stupanja na snagu ovog sporazuma, pri čemu se poseban staž uzima u obzir u priznatom trajanju samo ako je utvrđen za period prije 1. januara 1965. godine.
- (3) Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana ovaj sporazum primjenjuje se i na osigurane slučajeve koji su nastali prije njegovog stupanja na snagu.
- (4) Davanja koja se mogu isplaćivati samo na osnovu ovog sporazuma utvrđuju se na zahtjev korisnika.
- (5) Izuzetno od odredbe člana 21 stav 3 ovog sporazuma, period osiguranja navršen do 7. oktobra 1991. godine prema pravnim propisima obje države ugovornice koji su važili u periodu kada su obje države ugovornice primenjivale pravne propise Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, uzima se u obzir u trajanju priznatom prema tim pravnim propisima.

Član 36
Uračunavanje perioda osiguranja

- (1) Periodi osiguranja navršeni u drugim državama koje je Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija preuzela na osnovu međunarodnih sporazuma sa tim državama, preuzima na svoj teret država ugovornica čiji je osiguranik državljanin na dan podnošenja zahtjeva za penziju. Ako osiguranik ima državljanstvo obije države ugovornice, periodi osiguranja preuzima na svoj teret država ugovornica u kojoj osiguranik ima prebivalište na dan podnošenja zahtjeva za penziju. Ako osiguranik nije državljanin država ugovornica ili državljanin neke od država nasljednica Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, navedeni periodi osiguranja padaju na teret nosioca države ugovornice čije je republičko državljanstvo imao taj osiguranik na dan preuzimanja obaveze po međunarodnom sporazumu.
- (2) Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika od 1. januara 1973. godine do 7. oktobra 1991. godine padaju na teret države ugovornice čiji državljanin je lice na dan stupanja na snagu ovog sporazuma. Ako lice ima državljanstvo obije države ugovornice, periodi osiguranja padaju na teret države ugovornice u kojoj lice ima prebivalište na dan stupanja na snagu ovog sporazuma.

Član 37
Penzije prema prethodnim pravnim propisima

- (1) Penzije koje je nadležni nosilac jedne države ugovornice do 7. oktobra 1991. godine priznao prema pravnim propisima Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, uzimajući u obzir period osiguranja navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, ostaju obaveza nadležnog nosioca države ugovornice koji je te penzije priznao. Ovo važi i za porodičnu penziju ostvarenu prema pravnim propisima jedne od država ugovornica od 8. oktobra 1991. godine i dalje, koja je određena od penzije umrlog korisnika koji je ostvario pravo na penziju do 7. oktobra 1991. godine.
- (2) Pensija koju je nadležni nosilac jedne države ugovornice priznao prema stavu 1 ovog člana ostaje obaveza nadležnog nosioca države ugovornice koji ju je priznao i ne određuje se ponovo ni kada nadležni nosilac druge države ugovornice prizna penziju ili srazmerni dio penzije primjenom ovog sporazuma, na osnovu perioda osiguranja koji kod određivanja penzije iz stava

1 ovog člana još nije uzet u obzir čak, iako je period osiguranja kraći od 12 mjeseci.

- (3) Penzije koje je nadležni nosilac jedne države ugovornice priznao u srazmernom dijelu u periodu od 8. oktobra 1991. godine do stupanja na snagu ovog sporazuma, uzimajući u obzir period osiguranja navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice i primjenom nekog trećeg međunarodnog sporazuma o socijalnom osiguranju, izuzimajući sporazume zaključene između država nastalih na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ponovo se ne određuju prema odredbama ovog sporazuma i ostaju obaveza nadležnog nosioca države ugovornice koji ih je priznao. To se odnosi i na takozvane "samostalne" penzije, priznate u istom periodu na osnovu zajedničkog perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima obje države ugovornice, ukoliko je na osnovu tih perioda osiguranja nosilac neke treće države priznao svoju penziju prema međunarodnom sporazumu o socijalnom osiguranju između jedne od država ugovornica i te treće države. Ovo važi i za porodičnu penziju ostvarenu od korisnika penzije iz ovog stava bez obzira na datum kada je penzija ostvarena.
- (4) Penzije koje se isplaćuju ili su bile priznate u jednoj državi ugovornici aktivnim vojnim osiguranicima do stupanja na snagu ovog sporazuma, ponovo se ne određuju prema odredbama ovog sporazuma i ostaju obaveza države ugovornice koja ih je priznala. Ovo važi i u slučaju ako su te penzije prevedene ili ponovo određene prema pravnim propisima država ugovornica. Ovo važi i za porodičnu penziju ostvarenu od korisnika penzije iz ovog stava.

Član 38 **Ponovno određivanje penzija**

- (1) Penzije koje je nadležni nosilac jedne države ugovornice priznao u periodu od 8. oktobra 1991. godine do stupanja na snagu ovog sporazuma, uzimajući u obzir i period osiguranja navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, ponovo se određuju po službenoj dužnosti prema odredbama ovog sporazuma. To se odnosi i na penzije koje su prvi put priznate u jednoj od država ugovornica do 7. oktobra 1991. godine, a nakon toga do stupanja na snagu ovog sporazuma ostvarene i priznate u drugoj državi ugovornici na osnovu pretežnog perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima te države ugovornice. Dan kada je nosilac prve države ugovornice pokrenuo postupak smatra se kao dan podnošenja zahtjeva prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- (2) U postupku za ponovno određivanje penzije nosilac druge države ugovornice cijeni uslove za sticanje prava na istovrsnu penziju prema pravnim propisima koji su važeći na dan stupanja na snagu ovog sporazuma. Ako je u prvoj državi ugovornici priznato pravo na invalidsku penziju, a u drugoj državi ugovornici nijesu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na invalidsku penziju, u drugoj državi ugovornici se priznaje pravo na starosnu penziju, ako su za nju ispunjeni uslovi.
- (3) Ako uslovi za priznavanje prava na penziju u drugoj državi ugovornici nijesu ispunjeni na dan stupanja na snagu ovog sporazuma, a ispunjeni su na dan odlučivanja o pravu, pravo na penziju se priznaje od dana kada su uslovi ispunjeni.
- (4) Ukoliko u drugoj državi ugovornici, uslovi za priznavanje prava u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana nijesu ispunjeni, nosilac prve države ugovornice, po službenoj dužnosti, ponovo pokreće postupak za ponovno određivanje penzije kada budu ispunjeni uslovi u drugoj državi ugovornici.
- (5) Ako bi primjenom stava 1 ovog člana zbir penzija obračunatih prema pravnim propisima dvije države ugovornice bio manji od već priznate penzije koja bi se na dan ponovnog određivanja isplaćivala prema pravnim propisima jedne države ugovornice, nadležni nosilac te države ugovornice će korisniku isplaćivati i razliku između svoje već priznate penzije i zbira penzija obračunatih prema pravnim propisima dvije države ugovornice na sljedeći način:
- 1) korisniku koji je penziju već stekao prema pravnim propisima jedne države ugovornice i koji na dan ponovnog određivanja penzije ima prebivalište u toj državi ugovornici, nadležni nosilac će penziju i dalje isplaćivati u iznosu koji bi mu pripadao prema pravnim propisima te države ugovornice. U tom slučaju će nadležni nosilac druge države ugovornice isplaćivati penziju neposredno nadležnom nosiocu prve države ugovornice.
- 2) korisniku koji je pravo na penziju već stekao u toj državi ugovornici i koji na dan ponovnog određivanja penzije ima prebivalište u drugoj državi ugovornici ili u nekoj trećoj državi,

isplaćivaće ponovo određenu penziju prema svojim pravnim propisima i razliku između posljednjeg isplaćenog iznosa ranije priznate penzije i zbir penzija određenih prema pravnim propisima obje države ugovornice. Razliku iz prethodne rečenice isplaćivaće nadležni nosilac prve države ugovornice sve dok zbir penzija određenih po pravnim propisima dvije države ugovornice ne dostigne iznos ranije isplaćivane penzije. Za pokrivanje preplaćenih iznosa kod nosioca prve države ugovornice, nosilac druge države ugovornice će svoje iznose penzije isplaćivati nosiocu prve države ugovornice sve dok nosilac prve države ugovornice ne bude ponovo odredio penziju i dok preplaćeni iznos kod nosioca prve države ugovornice ne bude isplaćen, a nakon toga će penziju isplaćivati neposredno korisniku. O svakoj promjeni visine penzije obavještavaće nadležnog nosioca prve države ugovornice dok to bude potrebno.

- (6) Nadležni nosilac u prvoj državi ugovornici ponovo određuje penziju na osnovu novo utvrđenog perioda osiguranja u skladu sa ovim sporazumom samo, ako nosilac druge države ugovornice prizna pravo na penziju u skladu sa st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana.
- (7) Pravo na penziju, utvrđeno i obračunato primjenom st. 1, 2 i 4 ovog člana pripada od prvog dana po isteku mjeseca u kome je nosilac koji je prvi utvrdio pravo na penziju pokrenuo postupak za ponovno određivanje penzije.
- (8) Penziju priznatu u skladu sa ovim članom nosilac druge države ugovornice isplaćivaće nosiocu prve države ugovornice dok nosilac prve države ugovornice ne saopšti da je preplata izmirena i da se penzija druge države ugovornice može isplaćivati neposredno korisniku. Nosilac druge države ugovornice počeće sa isplatom penzije nosiocu prve države ugovornice odmah po priznavanju prava.
- (9) Penzije koje je nadležni nosilac jedne države ugovornice priznao u periodu od 8. oktobra 1991. godine do dana stupanja na snagu ovog sporazuma na osnovu perioda osiguranja kraćeg od 12 mjeseci navršenog prema pravnim propisima te države ugovornice i uz uzimanje u obzir perioda osiguranja navršenog isključivo prema pravnim propisima druge države ugovornice, ponovo će se odrediti primjenom člana 24 ovog sporazuma i stava 7 ovog člana.
- (10) Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, periodi koji su bili priznati po osnovu učešća u NOB i preuzeti periodi osiguranja iz člana 36 stav 1 ovog sporazuma ostaju obaveza nadležnog nosioca države ugovornice koji je prvi priznao penziju.

Član 39

Stupanje na snagu i trajanje sporazuma

- (1) Ovaj sporazum podliježe potvrđivanju.
- (2) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca po isteku mjeseca u kojem je primljenja zadnja od diplomatskih nota kojom države ugovornice obavještavaju jedna drugu da su okončale postupak potvrđivanja.
- (3) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica ga može otkazati uz otkazni rok od šest mjeseci, istekom tekuće kalendarske godine, pri čemu se otkaz dostavlja u pisanim oblicima, diplomatskim putem.
- (4) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava, kao i na zahtjeve za ostvarivanje prava podnijete do dana njegovog otkazivanja.

U potvrdu ovoga opunomoćenici su potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Ljubljani dana 8. oktobra 2010., u dva originalna primjerka, na crnogorskom i slovenačkom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

Za Crnu Goru
Suad Numanović, sr

Za Republiku Sloveniju
Ivan Svetlik, sr